

LABOD izhaja štirinajst-
dnevno v nakladi 2400 izvo-
dov — Ureja ga uredniški
odbor — Odgovorna ured-
nica: Lidija Jež, tehnično
ureja: novinarski servis —
Grafična priprava in tisk
Dolenjski Informativni cen-
ter Novo mesto.

labod

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LABOD TOVARNE OBLAČIL NOVO MESTO

LETO 11

NOVO MESTO, 24. APRILA 1985

ŠTEVILKA 6

o delitvi osebnih dohodkov

Pred nami je obdobje usklajevanja aktov s področja delitve osebnih dohodkov. Osnutki splošnih aktov so izdelani in so v javni razpravi. Tudi delo treh komisij, ki so imele nalogo dograditi sistem nagrajevanja, je pri koncu. Za pravilen in pravočasen potek vseh aktivnosti je delavski svet delovne organizacije sprejel rokovnik aktivnosti. Po tem vidimo, da sta april in maj namenjena široki razpravi. Le-ta mora na vseh ravneh razčistiti vse morebitne nejasnosti in izoblikovati taka stališča, da bo referendum, ki je predviden za junij, potekal brez zapletov. Čas javne razprave o tako pomembnih aktih, pa je predvsem čas širokih aktivnosti naših družbenopolitičnih organizacij, še posebej pa sindikata, ki je tudi podpisnik teh aktov. Oglejmo si rokovnik, ki ga je sprejel DS za aktivnosti na ravni delovne organizacije:

Z namenom, da se do 30. junija letos uresniči program usklajevanja splošnih aktov s predpisi v celoti, je DS DO 28. marca sprejel naslednje sklepe:

1. DS ugotavlja, da je večji del programa uresničen in je to tudi osnova za nadaljevanje postopka, v katerem je treba sprejeti splošne akte s področja delitve OD in sredstev skupne porabe,

2. Komisije morajo dokončno izoblikovati predlagane rešitve do 10. aprila. Gradivo

bodo obravnavale DPO v DO, ki je pobudnik te aktivnosti (rok 20. april),

3. DS ugotavlja, da sta osnutek samoupravnega sporazuma in pravilnika o delitvi sredstev za OD in skupne porabe že v obravnavi od novembra preteklega leta. Osnutek splošnih aktov z dokončnimi predlogi metodologije, ki smo jih omenili, omogočajo nadaljevanje obravnave na tem področju s ciljem, da se to področje dokončno uredi v juniju in da bi akti začeli veljati 1. julija letos.

4. DS bo obravnaval osnutek teh splošnih aktov in gradivo o dokončnem predlogu komisij ter mnenja DPO do konca aprila. Prav tako DS priporoča DS v TOZD in v DSSS, da obravnavajo osnutek in gradivo do konca prihodnjega meseca.

5. V maju (do 25. maja) morajo tozdi obravnavati osnutek splošnih aktov o delitvi OD in dokončne predloge metodologij ter stališča DPO in organov upravljanja (DS) na zborih delavcev. V tem času poslovni odbor in komisije usklajujejo stališča do posameznih vprašanj.

6. Delavski sveti tozdov morajo obravnavati predloge zborov delavcev in sindikalne organizacije ter usklajena stališča na poslovnem odboru in na komisijah do 5. junija in posredovati svoje stališče DS DO, da bi ta lahko določil končni predlog samoupravnega sporazuma, ki bo predmet referenduma. Prav tako bo zavzel stališče do pravilnikov tozdov z namenom, da bi dosegli čimbolj enotne rešitve na tem področju.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Bližajo se prvomajski prazniki, ki jih bomo letos proslavili še bolj slovesno in pomensko bogato. Ne mislimo na bogate zunanje manifestacije: teh se v sedanjih, gospodarsko sila neugodnih časih skoraj ne bi smeli privoščiti, hkrati pa so že preživele svoj osnovni namen masovnega agitiranja, saj je naša družba že prešla na višjo, zavestno zrelejšo stopnjo. Mislimo na mnogoterost obeležij, ki jih bomo letos proslavljali: obletnico OF, te edinstvene in masovne slovenske odporiške organizacije, na 1. maj, tradicionalni praznik delavskega razreda, štirideseto obletnico osvoboditve, zmage nad fašizmom in združitve vseh jugoslovanskih narodov v enotni in svobodni državi, ter peto obletnico smrti predsednika Tita, osebnosti, katere življenje in delo je tesno povezano z vsemi prej naštetimi obeležji. Prav misel na vse to, zlasti pa zavest, da prav v teh časih potrebuje naša skupnost dodatne napore za premostitev težav, ki so nastale zaradi nekaterih neskladij v dosedanjem razvoju, nas mora voditi k sklepu: **BITI MORAMO ŠE BOLJ UČINKOVITI, DELAVNI IN VARČNI — LE TAKO BOMO POMAGALI K NADALJNJEMU RAZVOJU NAŠE SOCIALISTIČNE SAMOUPRAVNE SKUPNOSTI!**

 1. MAJ

mednarodni praznik dela

7. Do 12. junija bo DS določil predlog samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo ter razpisal referendum, ki bo koncem junija. Delavski sveti TOZD in DSSS so prav tako do 12. junija določili predlog pravilnika, ki bo predmet referenduma in so dolžni razpisati referendum za konec junija.

8. Sindikalne organizacije v TOZD so dolžne aktivno sodelovati v tem postopku in sicer tako, da ne bi prišlo do zamude obravnav v posameznih fazah oz. sočasno voditi postopek, ki ga je dolžna voditi kot sopodpisnik predloga teh splošnih aktov, ki sta predmet referenduma.

V okviru tega programa so delavski sveti tozdov in DSSS sprejeli tudi svoje programe. Znotraj teh velja poudariti, da je 30. maj rok, ko morajo delavski sveti tozdov in DSSS zbrati rezultate obravnav in zavzeti stališče do celotnega sistema nagrajevanja. Dokončna stališča bo obravnaval v začetku junija delavski svet DO, ki naj bi do 13. junija določil besedilo samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo in razpisal referendum za ta samoupravni sporazum.

Prav tako bi DS v TOZD in DSSS po usklajevanju stališča do posameznih rešitev določil besedilo pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev OD in skupne porabe ter razpisal referendum za ta pravilnik. Rok za razpis referenduma je 15. junij. Svojo aktivnost popestrimo v vseh oblikah odločanja, ki nam jih nudi samoupravljanje: v samoupravnih skupinah, v DPO, v vseh organih upravljanja na vseh nivojih s ciljem, da sprejmemo sistem nagrajevanja, ki bo ustrezal našim razmeram in ki bo v največji meri spodbuden in usklajen s predpisi.

posodobitev naših krojilnic

Vsakoletna vlaganja v novo proizvodno opremo imajo več ciljev in sicer: nadomestiti staro izrabljeno opremo, nadomestiti tehnično tehnološko in ekonomsko zastarelo opremo ter nabaviti opremo, ki bo ustrezala novi organizaciji in tehnologiji dela.

Pri vsakem na novo nabavljenem stroju ali napravi želimo večjo produktivnost,

boljšo varnost in večjo humanizacijo dela.

V preteklih letih smo predvsem obnovljali strojno opremo v šivalnicah, seveda v mejah finančnih možnosti in zakonskih predpisov, ki so v veliki meri zavirali uvoz strojev in naprav.

V letu 1984 smo se odločili postopoma posodabljanje naše krojilnice. Za prvo etapo obnove krojilnice smo namenili okrog 230.000 DM za opremo iz uvoza (f. Bullmer + carinske dajatve) in okrog 6.250.000 din za domačo opremo proizvajalca »OPREME« — Ludberg.

Za posamezne tozde je bilo nabavljeno sledeče:

1. TOZD DELTA Ptuj

- 1 polagalna miza z zračno blazino FTL 16 16 x 1,8 m
- 1 polagalna miza TK 112 A 16 x 1,6 m
- 2 krojilna stroja z podaljšano roko VARIO—CUTTER 610/20

- 1 grobokrojilni stroj COMET 15
- 2 pnevmatski odrezovalni napravi AV 300 PN
- 1 finokrojilni stroj z zračno blazino 775 S

2. TOZD LOČNA Novo mesto

- 1 polagalna miza z zračno blazino FTL 16 20 x 1,8 m
- 1 polagalna miza TK 112 A 16 x 1,6 m
- 1 krojilni stroj z podaljšano roko VARIO—CUTTER 610/20

- 1 odvijalno korito AM 25/160 cm
- 2 pnevmatski odrezovalni napravi AV 300 PN
- 1 finokrojilni stroj z zračno blazino 775 S

3. TOZD LIBNA Krško

- 1 polagalna miza z zračno blazino FTL 16 16 x 1,8 m
- 1 krojilni stroj z podaljšano roko VARIO—CUTTER 610/20

- 1 električni krojilni strojek Schneidefix 604 SL/KF
- 2 pnevmatski odrezovalni napravi AV 300 PN
- 1 fino krojilni stroj z zračno blazino 775 S

4. TOZD TEMENICA Trebnje

- 1 pnevmatska odrezovalna naprava AV 300 PN
- 1 finokrojilni stroj z zračno blazino 775 S

5. TOZD ZALA Idrija

- 1 pnevmatska odrezovalna naprava AV 300 PN
- 1 finokrojilni stroj z zračno blazino 775 S

Tako smo krojili nekoč... Posnetek je iz starih Deltinih prostorov, torej je nastal pred letom 1973! Na naslednjih posnetkih pa so najnovejši aparati, ki smo jih v naše krojilnice dobili v drugi polovici lanskega leta.

Nabavljena oprema je bila montirana v drugi polovici leta 1984. Celotno montažo (tudi za f. BULLMER) so opravili monterji »OPREME« Ludberg, vendar svoji nalogi niso bili dorasli, zato smo zaprosili na pomoč tudi monterja f. BULLMERWERK. Tehnološko postavitev nabavljene opreme je izdelala razvojna služba v sodelovanju s strokovnimi službami. Tehnološki postopek na novo nabavljene opreme je bil vezan še na eno veliko spremembo. Menjala se je namreč tehnologija priprave krojnih slik in s tem tudi krojenja. Iz starega načina krojenja s perforiranimi šablonami smo prešli na pripravo in krojenje z kopiranimi narisi na lepljiv papir. V ta namen je bilo potrebno nabaviti za pripravo dela PŠ kopirni stroj za izdelavo matric, za kar smo usposobili obstoječi stroj iz TOZD Commerce v Ljubljani, ter za vsak TOZD PŠ nabaviti in montirati 1 kopirni stroj za krojne slike (skupaj 3).

Navedeni stroji so bili ravno tako nabavljeni in montirani v letu 1984, kakor tudi opravljena potrebna inštruktaža in pripravljen potreben material (papir.)

Spremembo tehnologije priprave krojnih slik so narekovala predvsem sledeče zahteve:

1. Modni artikli ter razdrobljeni delovni nalogi domače proizvodnje in proizvodnje za izvoz zahtevajo pri klasični metodi perforiranih narisov toliko dela, da bi bilo potrebno znatno kadrovske okrepiti pripravo dela.

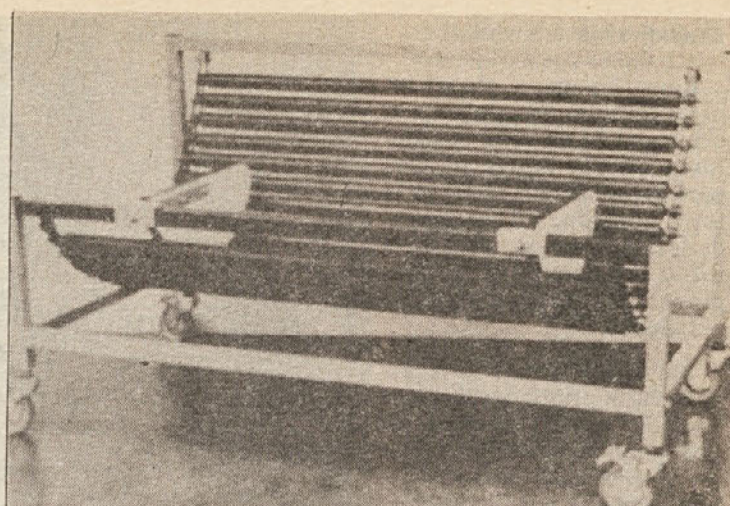
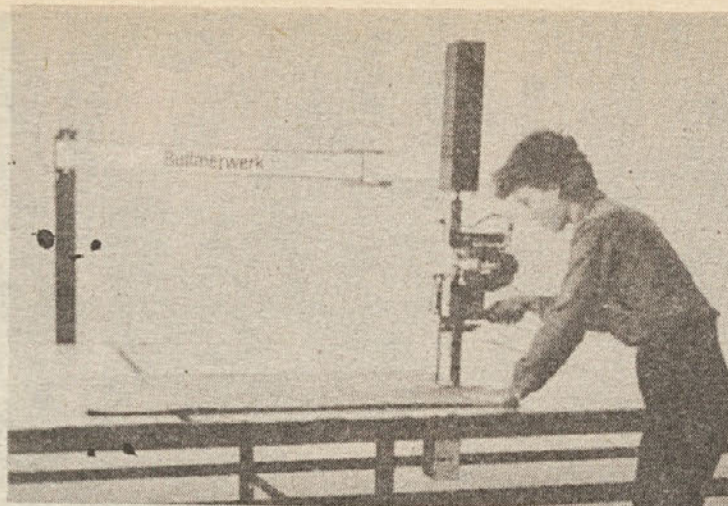
2. Krojenje z perforiranimi narisi je vezano z umazanijo, ki jo daje barva za označevanje, kar velikokrat poveča porabo materiala (izmetni deli zaradi umazanije).

3. Krojenje s kopiranimi krojnimi slikami na lepljivem papirju potrebuje le pri malih delih trde šablone (ovratniki, manšete). Ostale dele lahko vezirani krojilec skroji dovolj natančno po konturah na papirju.

4. Vse večje potrebe po računalniški pripravi krojnih slik imajo tudi v naših konfekcijah, zato se mora naša delovna organizacija resno pripravljati na takšen korak.

Na novo nabavljena strojna oprema v krojilnicah in v pripravi proizvodnje je osnova za takšno tehnologijo. Večkrat se mogoče postavlja vprašanje, kakšno konkretno korist imamo od novih strojev in naprav? Koliko smo prihranili? Oprema je bila namreč draga. Delno je odgovor že v prej na-

vedenih dejstvih, o konkretnih prihrankih in humanizaciji dela pa bomo govorili šele takrat, ko bomo novo tehnologijo sprejeli zavestno, ko bo vsak delavec popolnoma obvladal svoje delo in ko bodo vsi stroji in naprave delale nemoteno po predpisanem postopku. To pa bi moralo biti že v letu 1985.

In še nekaj naj povem. V svetu so že daleč naprej in tudi mi moramo za njimi, moramo jih čimprej dohiteti. Napredek pa nam bo prinesel še veliko sprememb, ki jih bomo morali osvojiti in obvladati. In če bomo temu kos, bosta tudi naša kvaliteta in produktivnost konkurenčna tujim proizvajalcem.

VLADIMIR ŠKRINJAR
RAZVOJNA SLUŽBA

zamenjano vodstvo v temenici

Težave pri izpolnjevanju planskih obveznosti v tozdu Temenica so zahtevale analizo odgovornosti. Delavski svet

tozda je imenoval komisijo, ki naj bi ugotovila delež osebne odgovornosti vodilnih in vodstvenih delavcev tozda. Na osnovi poročila te komisije, ki so jo sestavljali Rozina Kum, vodja plansko analitske službe, Dimitar Perič, vodja pravne službe in Štefan Nemec, vodja razvojne službe, je delavski svet sprejel svoje sklepe. Po daljši razpravi so člani delavskega sveta tozda Temenica sprejeli analizo strokovne komisije, iz katere izhaja naslednje. Komisija je ugotovila, da je imela Temenica v obravnavanem obdobju zagotovljene vse bistveno za normalno delo in za izpolnjevanje svojih planskih obveznosti. Kadrovske težave, ki pa so trajale že dlje, niso osnovni razlog za težave. Iz analize je razvidno, da so bistveni razlogi za motnje v proizvodnji v slabi organizaciji dela, v neodgovornem in včasih nestrokovnem reševanju problematike, v premajhni prizadevnosti pri razčiščevanju tehnologije dela, v neprimeren odnosih med organizatorji dela v tozdu pa tudi v premajhni zavzetosti za odpravljanje težav organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij tozda. V času težav v proizvodnji se je razvojna služba močno angažirala v Temenici,

v teh obdobjih pa so bili tudi rezultati bistveno boljši. Neuresničevanje navodil je ob samostojnem delu vedno znova prinašalo slabše rezultate in motnje proizvodnji.

Nihanja v proizvodnji in neizvrševanja plana je prinašalo tudi težave pri izpolnjevanju pogodbenih obveznosti za tujega partnerja in za domači trg. Posledice tega so bile zahteve tretjega partnerja za odškodnino, vprašljivost nadaljnjega sodelovanja, nedobavljeni izdelki za domači trg, manjši skupni prihodek in podobno. Na osnovi teh zaključkov komisije je delavski svet moral sprejeti hitre in učinkovite ukrepe za normalizacijo dela v tozdu.

Na seji delavskega sveta je direktor tozda Temenice Alojz Kopina, samokritično ocenil svoje lastno delo in delovanje in delavskemu svetu ponudil predčasno razrešitev. Predlog je bil sprejet. Delavski svet je tudi predlagal, da tudi Miro Koljanin, vodjo proizvodnje, prerazporedi na druga dela in naloge, ustrezne njeni strokovni izobrazbi. Na isti seji je bil v soglasju z DSSS za vršilca dolžnosti direktorja imenovan Štefan Nemec, vodja razvojne službe. Zagotovljeno mu je bilo, da bo po opravljeni nalogi v Temenici nadaljeval z delom in nalogami vodje razvojne službe. V tem času bo koordinator dela v razvoju dipl. inž. Vladimir Škrinjar.

Temenico so spremljale številne objektivne težave — od kadrovskih, kot smo že omenili, do težkih modelov, pomanjkljive strojne opreme in podobnega. Kljub temu ne smemo mimo osebne odgovornosti. Le-ta bo morala biti za sleherni delo in naloge odslej še posebno poudarjena, okrepiti pa bo treba tudi delo organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij.

med željami in možnostmi

Pobuda slovenskih sindikatov o spremembi delovnega časa ali celo zmanjševanju je med delavci naletela na močan odmev. Enotno je mnenje, da se je treba najprej temeljito pripraviti, kar pa seveda zahteva poglobljene analize in jasne smernice za naprej.

Za Labod ta pobuda vendarle ni bila čisto nova. Lansko leto so se delavci tozda Tip-top in enote Commerce dogovorili, da bodo prve sobote v mesecu prosti in da bodo razliko dveh ur in pol pridobili s podaljšanim delom ob torkih popoldne. Na to jih je navedlo več vzrokov, najmočnejši pa je gotovo humanizacija dela. Menili so, da v ženskem kolektivu pomeni za matere in gospodinje prosta sobota veliko pridobitev. Izkušnje so pokazale, da je bila prisotnost na delovnih mestih ob delovnih sobotah občutno nižja, da pa je na tak dan tudi produktivnost nekoliko nižja, ni treba posebej navajati. Tu so tudi stroški: prevozi na delo, malica, zagonski stroški, z ukinutvijo delovne sobote odpadejo, oziroma pomenijo prihranek. V izračunu Tip-topa, ki je bil narejen za predlansko leto, je znašal milijon in pol din, danes pa bi bila ta številka že občutno večja. Direktor tozda Tip-top pravi, da torkov podaljšek delovnega dne predstavlja take osebne obremenitve kot jo delovna sobota.

(Nadaljevanje na 4. strani)

dodatno pojasnilo

V 5. številki glasila Labod je navedeno, da je za kolekcijo jesen-zima 85/86 tozda Temenica izdelala 37 modelov. Naj k temu podatku, ki velja samo za program VO, dodam še podatek, da je Temenica poleg teh 37 modelov izdelala še 118 modelov, ki so bili lansirani iz priprave dela za krila v Novem mestu. Tako velja za tozde programa VO, da so za preteklo kolekcijo skupno izdelali naslednje število modelov: tozda TEMENICA — 155, tozda Zala 80 modelov in tozda Tip-Top 526 modelov. Znotraj teh števil pa še vedno velja, da je največ modelov za omenjeno kolekcijo izdelal tozda Tip-Top.

Marica Praznik

Razmišlja pa o obveznem organiziranju rekreacije med delom, ki bi na ta podaljšani tork morala biti še posebej pretehtano izbrana. Sicer pa je tork popoldne v Tip-topu tudi tisti čas, ko se odvijajo v tozdu nekatere nujne samoupravne in družbenopolitične aktivnosti.

Žal se je potem, ko so delavci že čutili pridobitev daljšega vikenda začelo zapletati pri doseganju plana. Maščevalo se je zanemarjanje kadrovanja, ki kasni za 2 leti. Premajhno število zaposlenih v neposredni proizvodnji je zahtevalo dodatna prizadevanja delavk in tako je bila »na sporedu« zopet marsikatera delovna sobota — pa ne samo prva v mesecu.

Toda ne gre metati puške v koruzo! Tip-top je na pravi poti in tudi štipendijska politika daje že določene rezultate. Ko bo doseženo ali celo preseženo planirano število zaposlenih v neposredni proizvodnji in ko bodo mladi zares zaživeli s svojim delom in kolektivom, bodo tudi vsi delavci enote in tozda začeli uživati sadove in tudi pridobitev spremenjenega delovnega časa. Takrat bodo, razen tribunskih in solidarnostnih sobot, konci tedna zares čas za oddih in za družino.

Tako obetajoče je to v Ljubljani. Kako pa v drugih Labodovih tozdh?

Na žalost je v tistih tozdh, ki delajo v dveh izmenah, premestitev delovnega časa težje doseči. Zaenkrat ne vidijo možnosti za zagotavljanje 42,5 urnega delovnega tedna, saj ni možnosti ob dveh izmenah, vnašanja razlike dveh ur in pol. Zaradi že organiziranih prevozov v občini pa tudi v Idriji, Krškem in Novem mestu, ni moč vsak delovni dan podaljšati za pol ure, pa tudi ne enkrat na teden podaljšati delo za 2 uri in pol.

Vsekakor je pobuda sindikatov na mestu in po besedah direktorice Delte, tov. Krničarjeve, nadvse mamljiva, toda zaenkrat v številnih primerih še neizvedljiva. Gotovo se bo treba ob pripravi naslednjih planskih aktov pogovoriti v prostoru (občinah), da bi skupno spremenili delovni čas in temu prilagodili spremljajoče dejavnosti kasneje pa ga — ob zagotovilu za enako ali boljšo produktivnost — tudi skrajšali.

S pripravniskega izpita v Tip-topu.

širše o obveščanju

CK ZKS bo v juniju organiziral problemsko konferenco o obveščanju. Informiranje je ena najpomembnejših sestavin politične kulture v sistemu samoupravne socialistične demokracije. Kot sestavni in nepogrešljivi del samoupravljanja smo to področje dograjevali in obratno — samo obveščanje, kot statutarna pravica in obveznost, je bilo instrument razvoja in krepitve samoupravljanja.

Znotraj obveščanja dobiva obveščanje v združenem delu vse vidnejše in odgovornejše mesto. Informiranje kot temeljni pogoj za samoupravno delovanje poteka v neposredni obliki (sestavki, zbori, tribune...) in posredni obliki (glasila, bilteni, zapisniki, razglasne postaje...). Razvoj v naših samoupravnih odnosih je pogojeval tudi razvijanje informiranja, ki tudi v ozdih zajema vse več medijev, sega vse širše in globlje. Te spremembe so narekovale tudi novosti v zakonodaji. Pred dvema letoma je bil sprejet v naši republiki Zakon o družbenem sistemu informiranja, v pripravi pa je tudi zakon o

javnem informiranju. Oba zakona bosta prinesla tudi na področje obveščanja v ozdih določene spremembe.

Zakona bosta urejala komunikacijske tokove, opredeljevala odgovornosti zavezancev javnega dela, odgovornosti virov informacij, položaj delavcev na področju javnega obveščanja, narekovala racionalizacijo pri zbiranju, obdelovanju in posredovanju informacij.

Za dograjevanje sistema obveščanja v ozdih se zelo trudi tudi odbor za obveščanje in politično propagando pri RS ZSS. Sindikalna stališča so na tem področju zelo izčiščena. Med drugim sindikat spodbuja razmejevanje disciplinske in vsebinske odgovornosti delavcev na področju obveščanja v ozdih. Za kvalitetno razvijanje obveščanja v ozdih, ki je vsak zase celovit informacijski sistem, sindikat priporoča organizatorje obveščanja, ki imajo nalogo širiti in poglobljati informacijske tokove, medtem ko je novinar predvsem zadolžen za zbiranje in publicistično obdelavo informacij. Odbor bo te usmeritve ilustriral tudi s predlogi opisov del in nalog za organizatorja obveščanja in novinarja v ozdu, za pravočasno in pravilno usklajevanje internih aktov z zakonodajo na področju obveščanja pa bo ozdom poslal opomnik.

Ko razmišljamo o vlogi obveščanja in znotraj tega obveščanja v ozdih, moramo analizirati tudi lasten položaj.

Že kar takoj moramo reči, da ima obveščanje v naši delovni organizaciji zaradi številnih dislociranih tozdov še posebno vlogo. O posrednem obveščanju na ravni DO vsako leto spregovori tudi centralni delavski svet. Med sklepi zadnje seje tega organa, ki je letos marca obravnaval tudi obveščanje na ravni DO, so tudi naslednji. Vsaka temeljna organizacija mora imeti svojega informatorja, saj bo le tako moč zagotoviti celovito obveščanje v tozdu (sem sodijo urejene oglasne deske, priprava informacij iz tozda za razglasne postaje, skrb za redno emitiranje teh oddaj). Družbeno-politične organizacije morajo skupaj z odgovornimi delavci v tozdu (za obveščanje so odgovorni direktorji) zagotoviti poglobljeno in redno informiranje. Glavni direktor je dal pobudo za analizo vseh informacijskih tokov v delovni organizaciji, ki naj bi jo obravnavala v drugi polovici leta konferenca sindikata Labod (ta bo v celoti posvečena obveščanju v Labodu).

Letos teče enajsto leto, odkar ima Labod svoje tiskano glasilo, ki predstavlja delavcem še vedno osrednje informativno in povezovalno sredstvo. Od pravilno zastavljenih začetkov in smelih nadaljnjih odločitev na področju obveščanja (odločitev za redne informativne in poslovne biltene, dograjevanje oglasnih desk, vpeljava razglasnih postaj), moramo to občutljivo in hkrati pomembno področje še dograjevati.

zaostrena odgovornost

Ob pregledu analize disciplinskih postopkov v naših tozidih in DSSS za preteklo leto, ki jo je pripravila Mojca Novak iz pravne službe, je nekaj zanimivih podatkov. Posredujemo jih v skrajšani obliki:

Lani je bilo v Labodu izpeljanih 61 disciplinskih postopkov. Povprečen čas reševanja teh je bil dva meseca, kar je sicer manj kot leto poprej, še vedno pa predolgo. Avtorica analize navaja, da je bil v »idealnih« razmerah postopek izpeljan v mesecu dni, sicer pa je na potek vplivalo marsikaj, od odsotnosti zunanjih članov do bolezni in drugega. Tako kot doslej je tozid Delta tudi lani sam vodil disciplinske postopke, zato analiza prikazuje podatke le za ostale tozide in DSSS. Tu je bilo izpeljanih 50 postopkov (Delta jih je imela 11). Število teh se je glede na leto 1983 povečalo za 24%. Tako je mogoče sklepati, da se je pri ugotavljanju odgovornosti poostрила doslednost.

Med vsemi postopki je bil največkrat izrečen opomin — 17 krat, javni opomin pa 11 krat. Denarna kazen do 5% akontacije osebnega dohodka je bila izrečena 1 krat, prekinitev delovnega razmerja z odložitvijo pa 6 krat. Za določen čas sta bila na druga dela in naloge razporejena le

dva delavca, 12 krat pa je bilo prenehano delovno razmerje. Dvakrat disciplinski izrek ni bil izrečen, ker je bil že sam postopek opozorilo delavcem, kar 8 postopkov pa je bilo ustavljenih. Dva postopka v preteklem letu še nista bila zaključena.

V dveh primerih je disciplinska komisija poleg ugotavljanja disciplinske odgovornosti vodila tudi odškodninski postopek in obakrat sta morala povzročitelja materialno škodo tudi povrniti.

vidnejša vloga sindikata

Predsednico OO sindikata v Temenici sem povprašala, kako se je izvršni odbor OOS oziroma celotni sindikat vključil v razreševanje težav v Temenici. »Kljub obilici dela, ki v neposredni proizvodnji zahteva stalno prisotnost, se je naš izvršni odbor v zadnjem času le skušal intenzivneje spoprijeti z vsem, kar se pri nas dogaja. Res, da si nismo mogli privoščiti daljših sestankov, smo pa vendarle dali pobudo za zaščito delavčevega osebnega standarda v tistih primerih, ko so za nedoseganje pričakovanih rezultatov objektivni vzroki. Lani, ko so naši rezultati počasi začeli padati, se je seveda to močno poznalo na

Predsednica OOS v Temenici — tov. Anka Novak.

osebni dohodki in če je posredi še slabše doseganje norm (ob slabšem doseganju plana), je pač treba zaščititi delavcev osebni standard. Dosegli smo tudi sofinanciranje klimatskega zdravljenja za našega delavca. Za naprej lahko rečem, da naš sindikat, ki zaradi obilice dela v proizvodnji, pa tudi zaradi premajhnega družbenopolitičnega znanja, še ne dela tako kot bi moral, pripravlja intenzivnejše vključevanje v vse tokove našega dela in življenja.

Pripravljamo tudi izlet. Med tremi ponujenimi možnostmi (ČSSR, Prekmurje in Plitvice), se je največ delavk odločilo za Plitvice«, pripoveduje mlada predsednica Anka Novak. Povedati velja, da je tudi članica občinskega sindikalnega sveta, članica delavskega sveta tozda in aktivna mladinka, kot

tudi to, da se šola ob delu za konfekcijskega tehnika.

Ker je obveščanje pomembna naloga sindikata me je zanimalo, kako misli OSS vplivati na razvijanje obveščanja v tozidu (Temenica je namreč edini Labodov tozid, ki še nima razglasne postaje). »Zavedamo se, da je hitra, jasna in objektivna informacija za kolektiv največjega pomena. Zato pričakujemo od vodilnih in vodstvenih delavcev še večjo skrb za neposredno informiranje delavcev. Zapisnik na oglasni deski nam ne more povedati toliko, kot živ pogovor z odgovornimi ljudmi. Znotraj obveščanja pa moramo razvijati tudi delo delegatov na vseh ravneh.«

Seveda so tu še številne druge sindikalne naloge. Poleg tistih »klasičnih«, od družbenega in osebnega standarda, tja do spodbujanja delegatskega dela, boja za kvalitetno delo in za plan, za varstvo, SLO... Sindikat mora biti povsod prisoten. Številne naloge bomo izpeljali le, če se bodo prav vsi v kolektivu zavedali, da so člani sindikata in da naloge rešujemo v skupnem interesu.

L. J.

oblika pomoči

Koordinacija sindikata v novomeškem delu Laboda je na zadnji seji med drugim obravnavala tudi pravilnik o finančni pomoči delavcem in pravilnik o zdraviliškem zdravljenju in preventivni zdravstveni rekreaciji. Oba akta je sprejel in posredoval Občinski svet Zveze sindikatov Novo mesto, ki ima v ta namen tudi finančni sklad.

Prvi akt obravnava solidarnostno pomoč, delno kritje stroškov letovanja in enkratne finančne pomoči. Sem so vštete pomoči ob smrti v ožji družini, težji invalidnosti, pomoč v elementarnih nesrečah idr. Enkratna finančna pomoč pa se dodeli lahko za nakup ozimnice, za nakup kurjave šolskih potrebščin in obleke za otroke, ob vselitvi v novo stanovanje ali preselitvi, če gre za mlado družino, ob boleznih delavca nad tri mesece ter ob drugih izjemnih okoliščinah. Pravilnik določa tudi pogoje in postopke za pridobitev navedene pomoči. Seveda pa se je ob tem treba zavedati, da tudi ta sklad ni brez dna, da so možnosti omejene.

(Nadaljevanje na 6. strani)

V proizvodnji Ločne.

Oba akta sta gotovo nadvse dobrodošla, saj si pred vse dražjim življenjem ne moremo zatiskati oči. Predstavniki sindikata bodo seznanili delavce z možnostmi finančne pomoči ter pomoči pri zdraviliškem zdravljenju in preventivni rekreaciji. Predvsem za slednje bo treba vložiti še več truda. Pa ne le skozi omenjeni akt in ugodnosti, ki jih lahko iščemo po tej poti, ampak tudi širše. Negovati moramo zdravje in se hkrati zavedati lastne odgovornosti za svoje zdravje!

naš pogovor

Leto dni je Fanika Zupančič zaposlena v tozdu Ločna. Prišla je iz Betinega tozda v Mirni peči, kjer je enajst let delala v proizvodnji. Zaposlila se je po končani konfekcijski šoli in z veseljem začela šivati. Kmalu se je zavedla, da potrebuje še več znanja, da se mora preizkusiti še kje drugje. Poleg družine, ima dva otroke in skrbi za dograditev nove hiše, se je vpisala še v ekonomsko srednjo šolo, ki jo je končala ob delu.

»Toda danes vem, da ne bi mogla nikoli delati samo v pisarni, s papirji«, pravi Fanika, ki zdaj opravlja dela in naloge inštruktorice v tozdu Ločna.

»Želela sem si zamenjati delovno okolje in tako sem dala prošnjo v Labod. Na pogovoru so mi omenili delo inštruktorice in z veseljem sem ga sprejela. Menila sem, da imam dovolj prakse v šivalnici in proizvodnji in da sem tudi širša znanja pridobila z dodatnim izobraževanjem. K odločitvi je pripomoglo predvsem to, da rada delam z ljudmi. Lahko rečem, da sem zares zadovoljna. Upam tudi, da tistih s katerimi delam, nisem razočarala, »razmišlja Zupančičeva.

Njeno delo zajema uvajanje deklet na priučevanju, delo s pripravniki in delo z učenci pri proizvodnem delu. Teh skupin je bilo že nekaj. Dnevnik nekatere pričajo o posrečeni povezavi inštruktorice in učenec, čeprav niso redki učenci, ki tarnajo, da v Labodu že vsa ta leta usmerjenega izobraževanja prestrogo ocenjujemo proizvodno delo, je povedala tov. Fanika.

Fanika Zupančič — inštruktorica v Ločni.

Tudi prva skupina pripravnic je že mimo, z njo pa tudi začetna trema pred izpiti. »Za vsako dekle posebej sem trepetala, čeprav smo snov dobo predelale.«

Pa delo s tistimi, ki ne dosegaajo norme? Gotovo zna biti hvaležno dejstvo, da nekomu pomagaš iz težav, da mu pomagaš doseči pričakovane rezultate, ki bodo dali tudi primernejši osebni dohodek. »Lahko bi rekla, da je večina teh deklet hvaležna in da rada sodeluje. Na žalost pa ni pri vseh takega odmeva.

Predvsem s temi dekleti si želim tesno sodelovati, delati z roko v roki, saj je v našem skupnem interesu premagati težave, najti zadovoljstvo in uspeh za vse. Delo z ljudmi je zanimivo, lepo in hkrati naporeno. Spoznanj in doživetij je veliko, predvsem lepih, včasih pa tudi bolečih. Iz vsakega posebej pa se da potegniti nauk, nasvet za naprej. Vsako doživetje človeka dograjuje in s tem tudi obogati.«

priučevanje v libni

Na 13. seji komisije za delovna razmerja v tozdu Libna so člani sprejeli sklep o začetku usposabljanja nove skupine PK šivilj (interno usposabljanje).

Skupnost za zaposlovanje Krško in Sevnica sta nam pomagali izbrati 10 kandidatov (psihoteste in ročne spretnosti posameznikov je testiral Toni Koren, vodja skupnosti za zaposlovanje Sevnica).

Sodelovanje s skupnostjo poteka zelo uspešno, za kar velja pohvaliti strokovne delavce

v Krškem in tudi na sedežu v Sevnici. V zvezi z usposabljanjem smo se tudi dogovorili, naj bi pripravili nova merila skupno s kadrovsko-socialno službo.

Dan je bil tudi predlog, naj bi inštruktor spremljal delavke na usposabljanju 3 mesece + 3 mesece (poskusne dobe) in se jim tako bolj posvetil. Doslej je bila praksa, da so bile delavke po končanem usposabljanju razporejene na posamezno delo po brigadah.

Povedati moram, da smo sprejeli le delavke s končano osemletko, ker imamo z delavkami, ki so končale bodisi trgovsko, frizersko ali katero drugo poklicno šolo težave, saj vedno žele v svoj poklic, ves vložen trud pri usposabljanju pa je potem zaman.

MARIJA ŠTAMPFELJ

Pripis: Kadrovsko-socialna služba pripravlja za priučevanje nekaj dopolnilnih normativov pri spremljanju doseganja rezultatov. Več poudarka bo odslej dano tudi spremljanju količine in ne le kakovosti. Smo pač dejavnost, kjer je tudi hitrost — poleg kvalitete — velikega pomena.

S seje delavskega sveta DSSS.

novice iz libne

Pomembna funkcija

EDO KOMOČAR, direktor tozda LIBNA, je bil izvoljen za predsednika zbora Ljubljanske banke Temeljne posavske banke Krško. Za odgovorno funkcijo, ki je gotovo tudi v interesu Laboda, mu čestitamo in želimo veliko uspehov

Razpisan natečaj

Libna je razpisala natečaj za dodelitev sredstev za stanovanjska posojila delavcev tozd za leto 1985 v višini 3.000.000 din. Koriščenje teh sredstev bo možno v dveh delih.

Pogodba z radiom

Delavski svet tozd LIBNA je sprejel sklep o podpisu pogodbe z Radiom Brežice, s čimer Radio Brežice prevzema obveznost, da bo za tozd Libno objavljaj obvestila, objave, razpise, kolektivna voščila ob praznikih, obletnicah, zabeležil dogodke, obiske in podobno.

Navdušeni nad predavanjem

V Libni so koncem marca organizirali predavanje o medsebojnih odnosih in človekovi kulturi za vse zaposlene. Predavala je prof. Vida Varga iz DU Cene Štupar, ki je s svojim podajanjem pritegnila in navdušila vse prisotne.

Klimatsko zdravljenje

V Libni se bodo za klimatsko zdravljenja svojih delavcev povezali z občinsko medicino dela. Menijo, da bi zdravnik — specialist moral izdelati priporočilo, tozd pa bi se na tako izdelani podlagi odločil za pomoč delavcem.

MARIJA ŠTAMPFELJ

S seminarja v muri

Inštitut ta tekstilno in konfekcijsko tehnologijo pri VTŠ Maribor je v Muri organiziral predstavitev raziskav, ki jih izvaja skupaj s strokovnjaki iz združenega dela za potrebe konfekcijske industrije.

Predstavljene so bile naslednje raziskave:

1. Racionalno izkoriščenje tkanin s pomočjo računalnika (Žižek, Plemenitaš)

Raziskava je bila izdelana na računalniški opremi v DO Muri in podaja način dela s procesnim računalnikom CAMSCO 5000 z njegovimi prednostmi in pomanjkljivostmi. Prednost računalniške obdelave je povečana produktivnost, skrajšan čas dela in zmanjšano število potrebnih delavcev, prihranek materiala, zboljšana kvaliteta priprave dela, hitro prilagajanje planov dela potrošnim tržišča.

Izdelovalec krojne slike ima pred seboj na ekranu pregledno nameščene vse krojne dele enega modela. S kombiniranjem, premeščanjem v različne medsebojne položaje, z uporabo kontaktnega svetlobnega peresa jih lahko računalnik sorazmerno hitro izvede.

Risanje krojne slike prevzame elektronska risalna miza, ki ima hitrost risanja 5 m/min. Med risanjem ne potrebuje nobene strežbe, zato je izdelovalec krojne slike zaposlen samo s študijem slike na ekranu. Dejstvo je, da se za nekatere izdelke ustvari več prihranka, za druge pa manj. To je razumljivo, saj je možnost kombiniranja krojnih slik v krojni sliko pri izdelku s strideset in več različnimi kroji deli mnogo večja kot pri izdelkih z deset in manj deli. S tem je dana možnost večjega ali manjšega prihranka materiala. Pomemben je tudi bistveno krajši čas za pripravo, ker je velika moč pri planiranju.

2. Oblikovanje delovnih mest po principu ergonomije (Čuk, Fridrih)

V raziskavi so zajete ekološke in fiziološke meritve 20 različnih delovnih mest. Predavatelji so nam posredovali zaključke, kako je potrebno ta delovna mesta oblikovati, da bodo ergonomsko upravičeno (ekonomično za delavca in prilagojeno delovnemu mestu).

3. Fizikalni parametri šivanja v območju igla-sukanec (Geršak)

Raziskava obsega snemanja obstoječega stanja v DO PIK na operacijah izdelave srajc. Meritvam so določeni vplivni parametri na osnovi statističnih metod in nato rezultati, kjer je prišlo do največjega števila pretrgov sukanca (na robljenju dolžine, izdelavi st-

ranskih šivov, izdelavi gumbnic na prednjih delih in poklopih). Tkanine, na katerih so izvajali meritve, so bile v sestavu 50 : 50 (bombaž in sintetika), v teži 108-120 g/m². Zaključek raziskave podaja, da je zaradi visoke temperature igle in sukanca prišlo do zlepljenja sukanca in tkanine ob ušescu igle, vse temperature pa so bile sicer v območju, kjer je prišlo do reakcije pri apreturi tkanine, ne pa še do taljenja sukanca in tkanine ob igli.

4. Substitucija uvoženih medvlog (Kreševič)

V Sloveniji sta dva proizvajalca tkanih medvlog, pri pleteninah pa te marsikdaj niso primerne zaradi velikega krčenja materiala, zato je naša želja, da bi izdelali lepljive pletene medvloge doma.

Laboratorijske analize so zajemale raziskavo nanosa termoplasta na pletenine iz PA 6,6 in PES elementov. Najugodnejši nanos lepila je bil pri PA 6,6 materialih, kar je zelo ugodno že zato, ker jih izdelujejo v Yulonu.

5. Predprojekt uvajanja računalništva v proizvodni proces (Jezernik)

Naloga je bila izdelana za potrebe Elcroja, ki jo je tudi finansiral. Njen osnovni namen je, kako še uporabiti računalniško opremo, da bo polno izkoriščena v prave namene in da bodo na njej delali poleg sedanjih strokovnjakov tudi strokovnjaki iz konfekcije.

6. Stopnja avtomatizacije v konfekcijski industriji (Polajnar)

Namen naloge je odstraniti konfliktne situacije in pri tem povečati produktivnost dela. V raziskavi so izdelane meritve, določitve izgub pri delu na 14 različnih operacij dela po MTO metodi. V drugi fazi je izdelana merska analiza po posameznih delovnih mestih in ocenitev elementov po oblikovni in tehnološki plati. Nadalje je izdelan in analiziran model za vnaprejšnje časovne kalkulacije, vgradnja in prenos rezultatov raziskave v prakso ter izdelani računalniški programi za proizvodnjo.

7. Domača proizvodnja rezervnih delov za konfekcijske stroje (Polanšek, Ošljaj)

V raziskavi je ugotovljeno stanje strojne opremljenosti šestih konfekcij ter specifikacija letnih potreb po rezervnih delih. V nadaljevanju raziskave — v letošnjem letu se planira:

- terminološko uskladiti izraze rezervnih delov,
- izdelavo tehnoloških postopkov za izdelavo prototipov,
- testiranje in analiza prototipov,
- analiza izdelave rezervnih delov,
- analiza avtomatizacije v konfekcijski industriji.

8. Računalniško optimiranje pri spremljanju v proizvodnjo (Žižek)

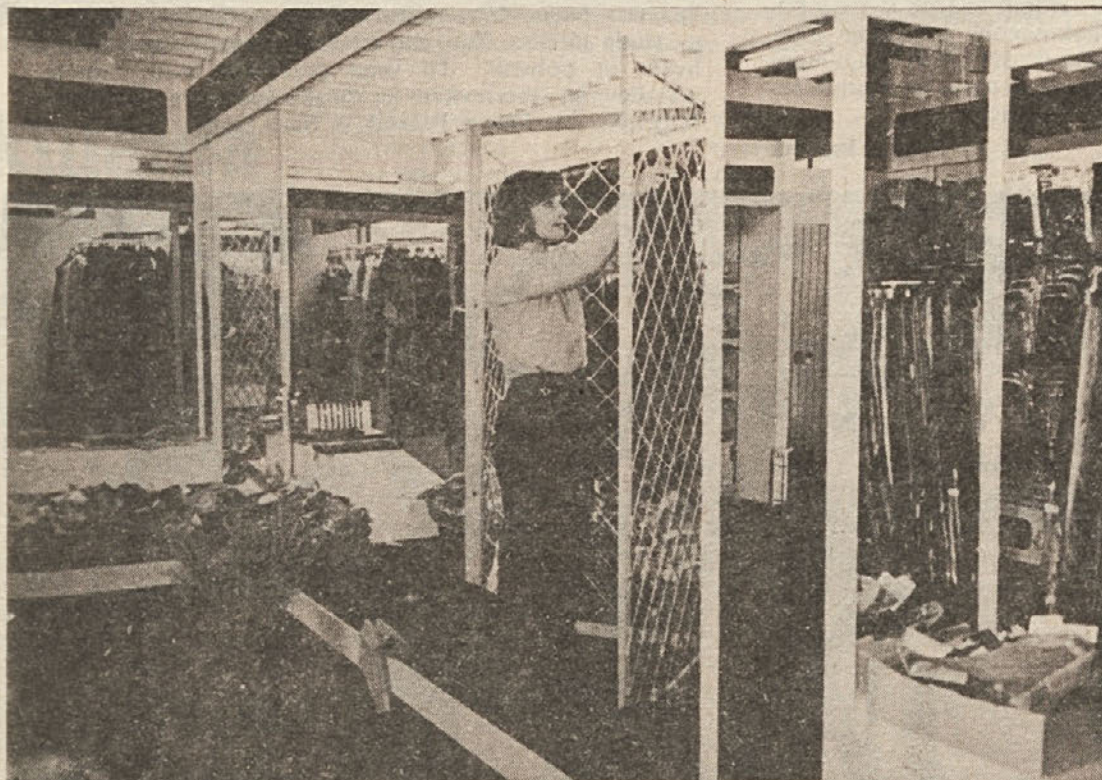
V nalogi je predstavljen računalniški center DO MURA Murska Sobota s stanjem obdelav na računalniku, in sicer:

- lansiranje proizvodnih nalogov,
- priprava tehnologije,
- izdaja materialov,
- končane operacije,
- stanje naloga v proizvodnji,
- prevzem gotovih izdelkov,
- obračunska kalkulacija,
- obračun proizvodnje,
- nedokončana proizvodnja.

Naslednja stopnja raziskave je prenos ročnega klasičnega izpisa disponiranih količin z ozirom na prodane količine na računalniško obdelavo.

Poudariti moram, da so bile raziskave predstavljene le globalno, če koga boljše zanimajo, lahko dobi kopije posameznih nalog proti plačilu na Tehniški fakulteti v Mariboru.

Dipl. ing. MIRA TUŠEK
Razvojna služba

Že vrsto let aranžira ljubljanski Center mode tudi naše prostore na številnih sejnih. Dolgoletna Labodova zunanja sodelavka, Marjeta Gregorčič.

opisi del in nalog v razpravi

Delavski sveti tozdov so dali v razpravo opise del in nalog. Naj te sklepe delavskih svetov podkrepimo še s ključnimi usmeritvami centralne komisije, ki želi, da bi bila teža v razpravi na usklajevanju zahtevane stopnje izobrazbe, delovnih izkušenj, odgovornosti in funkcionalnih znanj.

Razprava naj prinese razsoden in odgovoren odnos do tega pomembnega dokumenta.

dodatki, dodatki

Moda zahteva vse več in vse vidnejše dodatke. Ponovno so se vrnil veliki gumbi, sponke, zopet nosimo široke pasove različnih oblik. Kako v Labodu zagotavljamo te modne dodatke, sem povprašala Štefko Kumer iz tozda Commerce, ki je za to področje zadolžena v naši nabavi. Dejala je:

»Tudi pri dodatkih se zgledujemo po tujih firmah, ki nam ponujajo marsikaj lepega. Nekaj dodatkov smo uvozili, precej pa jih moramo poiskati tudi na domačem trgu. Da bi dobili željeno, se večkrat dogovarjamo tudi za povzročanje bodisi pasu, gumbov, sponk. Sodelujemo z družbenim in zasebnim sektorjem. Predvsem za pasove, ki dopolnjujejo marsikatero naše krilo ali komplet, smo imeli kar srečno roko, saj na pogled le-ti ne zaostajajo za uvoženimi. Skratka: znajti se je treba in uskladiti, tako da zadostimo modi, videzu in tudi kvaliteti. Reči pa je treba, da dodatki niso poceni. Zelo moden velik gumb v naši kolekciji stane 430 din, majhen steklen gumb, ki je tudi zelo dekorativen, pa 80 din. Cena doma narejenih pasov se giblje okoli 1000 din, uvoženi pa so bistveno dražji. Je pa le res, da čisto prav dodatek naredi določen model bolj zanimiv, bolj vabljiv«.

Sedaj, ko moda narekuje čim več vpadljivih dodatkov, so ti dobrodošli tudi zato, ker je v osnovnih tkaninah na do-

mačem trgu malo izbire, ob nastajanju kolekcije pa gotovo ni vseeno, kako jo načrtujemo tudi glede tega. Ker se je pri uporabi dodatkov moda temeljito zasukala, Kumarjeva meni, da bi moral delavec, ki je zadolžen za nabavo dodatkov, tudi sodelovati pri pripravi kolekcije in se tudi širše seznanjati z modnimi tokovi.

s skupščine športnega društva

Sindikarno športno društvo Labod je imelo 26. 3. 1985 redno skupščino, na kateri smo pregledali delo v minulemu letu in se dogovorili o delu v letu 1985. V letu 1984 so bile najbolj aktivne planinska, smučarska in plavalna sekcija. Sekcije bodo pripravile program dela za leto 1985, ki ga bomo objavili v prihodnji številki glasila LABOD.

V razpravi je bilo poudarjeno, da ni dovolj čutiti skrb za organizirano rekreacijo. Sindikati poudarjajo, da je organizirana športna rekreacija tudi del skrbi za človeka-delavca in to v sklopu varstva pri delu in sociale.

Naše športno društvo ima na razpolago skromna finančna sredstva (članarina, dotacija TOZD Ločna, TOZD Commerce in DSSS), zato tudi programi dela ne morejo biti enakovredni sorodnim športnim društvom, ki imajo mnogo več denarja in organizatorja rekreacije.

Marica Praznik

važno je sodelovati

Odbor za šport in rekreacijo v TOZD Zala je 10. marca 1985 uspešno izvedel tekmovanje za III. Labodov veleslalom. Kljub mnogim začetnim težavam v januarju, ko je bilo preveč snega, je bilo v marcu tekmovanje dobro izpeljano. Poleg domačinov smo se tekmovanja udeležili tudi delavci iz TOZD Temenica, TOZD Ločna, TOZD Libna, TOZD Commerce in DSSS. Žal ni bilo sodelavcev iz Tip-Topa in TOZD Delte. Organizator prihodnjega, to je IV. Labodovega veleslalomu je TOZD Libna. Upamo, da se bomo na tem tekmovanju srečali sodelavci iz vseh naših TOZD.

Opažamo, da postaja Labodov veleslalom preveč tekmovalni. Premalo se zavemo, da temelji na družabnosti in športnem srečanju zaposlenih. Žal se letos nista udeležila tekmovalca iz Novega mesta, ki sta vedno glavni atrakciji tekmovanja po načelu: važno je sodelovati ne zmagati.

Udeleženci se organizatorjem za njihov trud pri orga-

niziranju in izvedbi tekmovanja zahvalujemo z željo, da bo udeležba na naslednjem še številnejša.

Marica

zimska tekstilijada

Letošnja zimska tekstilijada je bila že 25. Organizator je bila BPT Tržič, ki je tekmovanje organizirala 6. aprila 1985 na Zelenici. Tekmovanje je bilo v dveh panogah — veleslalomu in tekih. Naša ekipa, ki je štela 18 tekmovalcev (7 žensk in 11 moških), se je udeležila le veleslalomu, za teke pa nismo uspeli sestaviti ekipe. Za veleslalom je bilo skupaj prijavljenih 749 tekmovalcev (271 žensk in 478 moških).

Tudi letos prireditelji niso imeli sreče z vremenom. Preteklo leto je močno snežilo, letos pa deževalo. Zaradi težkih vremenskih razmer tekmovanje ni bilo v celoti izvedeno. Upamo, da bo prihodnje leto vreme tekstilcem končno le naklonjeno.

Letos smo Labod zastopali delavci iz TOZD Zala, TOZD Libna, TOZD Ločna, TOZD Commerce in TOZD DSSS.

M. P.

ZAHVALA

Letošnjo zimsko sezono smo na športnem področju v Labodu kar uspešno zaključili. Lahko se pohvalimo z organizacijo Labodovega slalomu, z organizacijo smučarskega tečaja na Zelenici in s sodelujočo na tekstilijadi, ki je bila na Zelenici. Za vsem tem je precej dela, precej vloženega truda in časa. Zato naj izrečemo organizatorjem zahvalo in pohvalo. To velja predvsem trem najbolj prizadevnim labodovkam na zimsko-športnem področju: Mojci Novak, Marici Praznik in Nadi Kobe.

Med najbolj delavnimi sekcijami našega športnega društva je planinska sekcija.